

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 2070/01.01/2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitys laiksi eläinten hyvinvoinnista

Maa- ja metsätaloustuottajain Etelä-Pohjanmaan liitto MTK-Etelä-Pohjanmaa ry (lyhennetään jatkossa MTK-EP) on tutustunut asiakirjaan ”Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta”. Kiitämme mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat näkökohdat.

Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

MTK-EP pitää positiivisena eläinten hyvinvointilain ympärillä käydyin keskustelun runsasta määrää. MTK-EP pitää perusteltuna, että lakiluonnos pohjaa määräyksensä kuitenkin faktoihin ja tutkimuksissa todettuihin tuloksiin eikä ideologisiin näkökulmiin, joita eläinten hyvinvointilain ympärillä käydyssä julkisessa keskustelussa on ahkerasti esitetty.

Eläimille tulee tarjota mahdollisimman hyvät ja turvalliset olosuhteet, joissa ne voivat mahdollisuuksien mukaan toteuttaa luontaista käyttäytymistään. Suomessa tuotantoeläimiä kohdellaan suurimmalla osalla tiloista jo nyt korkeammalla tasolla kuin nykyinen lainsäädäntö vaatii.

Yleiset säännökset

Eläinten hyvinvointilaki vaikuttaa voimakkaasti kotimaiseen kotieläintuotantoon ja sen tulevaisuuteen. Se on yksi tärkeimmistä kotieläintuotantoa ja kotieläinten pitoa ohjaavista säädöksistä. Laissa on otettava huomioon eläinten hyvinvoinnin lisäksi erityisesti kotieläintuotannon jatkuvuus ja lain vaikutus kotimaisen elintarviketuotannon toimivuuteen.

Lainsäädännössä tulisi huomioida parhaan tietotaidon mukaan tulevaisuuden uudet innovaatiot ja tekniset hyvinvointiin vaikuttavat ratkaisut, mutta kuitenkin niin, ettei lain määräykset aiheuttaisi kotieläintuotannolle kohtuuttomia kustannuksia. MTK-EP korostaa riittävän pitkien siirtymäaikojen merkitystä kotieläintaloudelle. MTK-EP katsoo, että tämänhetkisessä lakiluonnoksessa on onnistuttu huomioimaan tarkoituksenmukaisesti kotimaisen kotieläintuotannon jatkuvuuteen liittyvät tärkeimmät seikat.

Eläimen itseisarvon kunnioittamisen vaatimus on esitetty lain tavoitteissa ja sitä on selvennetty perusteluosiossa. Eläimen aseman muuttuminen yhteiskunnassa ja siihen

liittyvä runsas julkinen keskustelu on tarpeen ottaa huomioon lainsäädännössä, mutta MTK-EP näkee perusteltuna, että itseisarvo huomioidaan vain lain tavoitteissa, eikä uusia ja tuntemattomia käsitteitä nosteta lakitekstiin.

MTK-EP tukee lakiluonnoksen ehdotusta siitä, että eläimen pysyväälle pitopaikalle voitaisiin asettaa tarkemmat vaatimukset kuin tilapäiselle pitopaikalle. Tämä mahdollistaa toimimisen myös poikkeuksellisissa tilanteissa, esimerkiksi eläinten kuljettamisen tai hoitokarsinassa hoitamisen aikana.

Turkistuotannon elinkeinovapauden säilyttäminen Suomessa on tärkeää. Suomessa turkiseläimiä kohdellaan yleiseen tasoon nähden hyvin ja Suomen lainsäädännön ylittävällä tasolla. Elinolosuhteita on vuosien varrella parannettu ja parannetaan edelleen. MTK-EP katsoo, että eläinten hyvinvointilain tulee mahdollistaa turkistuotannon kehittyminen eikä estää elinkeinon harjoittamista.

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

Lausunnolla olevan esityksen mukaan eläimiä olisi kohdeltava hyvin ja tarpeettoman kivun ja kärsimyksen tuottaminen eläimille kiellettäisiin. MTK-EP ehdottaakin, että luvaton eläinsuojiin tunkeutuminen määriteltäisiin eläinten hyvinvointisäännösten rikkomiseksi. Luvaton vierailija saattaa vaarantaa eläinten hyvinvoinnin vakavasti aiheuttamalla esimerkiksi säikähdyksestä johtuvan eläinten pakoreaktion ja pakkautumisen tai levittämällä tarttuvia tauteja.

Eläinten hoito

Eläinten hyvinvoinnin perustana on perustarpeiden tyydyttäminen. Lakiluonnoksessa esitetään, että jokaisen eläimen on saatava sopivassa määrin hyvälaatuista ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Riittävästä vedensaannista huolehtiminen on olennainen osa eläintenpitoa ja eläimen on voitava tyydyttää kokemansa janon tunne eläimelle ominaisten käyttäytymistarpeiden mukaan. Vedensaannin tarpeet ovat eri eläimillä erilaiset, johon voi vaikuttaa esimerkiksi eläinlajien erilaiset fysiologiset tarpeet, ikä, tuotantotaso ja -vaihe, pitopaikka ja tuotantotapa.

MTK-EP tukee lakiluonnoksessa esitettyä kirjausta eläinten ruokinnasta ja juotosta. Esitys ottaa hyvin huomioon eri eläinten erityistarpeet ja kotieläintuotannon erityislanteet, kuten esimerkiksi vasikoiden iglukasvatuksen, eläinten lyhytaikaisen päivittäisen ulkoilun tai laiduntamisen sekä eläinten kuljetuksen.

Julkisessa keskustelussa on vaadittu eläinten jatkuvan vedensaannin turvaamista. Tämä aiheuttaisi ongelmia sekä tuotanto- että lemmikkieläinten pidon poikkeustilanteissa, esimerkiksi lyhytaikaisessa päivittäisessä ulkoilussa ja jaloittelussa sekä eläinten kuljetuksessa. MTK-EP muistuttaa, ettei jatkuvan vedensaannin vaatimista voi perustella edes valvonnan vaatimuksilla, sillä ammattitaitoinen valvontaviranomainen pystyy arvioimaan, onko eläintä pidetty janossa. MTK-EP vaatii, että lakiin kirjattaisiin jatkuvan vedensaannin saatavuuden sijaan velvollisuus antaa eläimille vettä tai muuta juotavaa sopivassa määrin ja säännöllisin väliajoin.

Eläimen pitopaikka

Eläimen tulisi pystyä pysyvässä pitopaikassaan toteuttamaan sille olennaisia käyttäytymistarpeita ja tyydyttämään fysiologiset tarpeensa. Lakiluonnoksessa kiellettäisiin eläimen jatkuva paikalleen kytkeminen sekä kääntymisen jatkuva rajoittaminen pysyvässä pitopaikassa tietyin poikkeuksin.

Lakiesityksen mukaan lypsylehmiä ja hiehoja saisi edelleen pitää kytkettynä parsinavetoissa. Maatalouden rakennemuutos vähentää luontaisesti parsinavetoiden määrää tulevina vuosina, ja tämän vuoksi MTK-EP tukee lakiluonnoksen esitystä eikä näe parsinavetoiden kieltämistä tarpeenmukaisena. Muiden kuin maidontuotantoa varten pidettävien nautojen jatkuva kytkettynä pitäminen kiellettäisiin lakiesityksen mukaan 5 vuoden siirtymäajalla. MTK-EP esittää siirtymäajan pidentämistä 10 vuoteen rakennemuutoksesta johtuen, sillä oletettavasti pienimmät yksiköt joko lopettavat tuotannon tai investoivat 10 vuoden siirtymäajan aikana.

Lakiluonnoksessa esitetään, että sikojen tiineytyshäkin käyttöä rajoitettaisiin neljään vuorokauteen siemennyksen yhteydessä. MTK-EP ehdottaa, että tiineyshäkin käyttö sallittaisiin vähintään 10 vuorokauden ajan, jotta emakoiden ja ensikoiden tiinehtyminen on varmempaa. Siat voivat käyttäytyä aggressiivisesti, kun ne siirretään tiineytyshäkistä ryhmäkarsinaan. Riski tiinehtymisen epäonnistumiseen on suuri heti siemennyksen jälkeen. MTK-EP muistuttaa, että tiineytyshäkin käytön rajoittamisessa on oltava riittävän pitkä, vähintään 15 vuoden, siirtymäaika tuotannollisista ja taloudellisista syistä. Tiineytyshäkkien käytön rajoittaminen aiheuttaa useille maataloille erittäin mittavat ja suuret tuotantotilojen muutokset.

Julkisessa keskustelussa on vaadittu parsinavetoiden, porsimishäkkien ja tiineytyshäkkien välitöntä kieltämistä. Kieltäminen ilman siirtymäaikaa aiheuttaisi maataloille kohtuuttomia kustannuksia sekä suuren ongelman kotimaiselle kotieläin- ja elintarviketuotannolle. Tämän takia MTK-EP kannattaa lakiluonnoksen kirjausta, ettei parsinavetoita ja porsitushäkkejä kielletä ja tiineyshäkkien käytöstä luovuttaisiin siirtymäajalla.

Lakiesityksen mukaan eläimiä olisi pyrittävä suojaamaan pedoilta. MTK-EP pitää kyseenalaisena lakiluonnoksen esitystä, sillä käytännössä tuottajan mahdollisuudet laiduntavien eläimien suojaamiseksi ovat rajalliset. Esitys on ristiriidassa esimerkiksi parsinavetoissa pidettävien lypsylehmien laidunnusvelvollisuuden kanssa. Tämänhetkinen petopolitiikka ei edesauta eläimien riittävää suojaamista petoeläimiltä.

Valvonta ja tietojen julkisuus

Valvonnalla on tärkeä rooli sekä eläinten hyvinvoinnin että puhtaan ja turvallisen kotimaisen ruuantuotannon turvaamisessa. MTK-EP muistuttaa, että valvontaa on tehtävä, mutta valvonnan lisäämisen sijaan tärkeämpää on sen kohdentaminen. Riskiperusteinen valvonta auttaa löytämään todelliset eläinsuojelurikkomukset kuormittamatta turhaan kotieläintuotantoa ja -tuottajia. MTK-EP pitää hyvänä asiana mahdollisen eläinsuojeluongelman ilmoittamisvelvollisuuden laajenemista useisiin tahoihin.

Lakiluonnoksessa säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta käyttää asiantuntijaa ja avustajaa valvontaa ja tarkastusta tehdessä. Asiantuntijan mukana olo valvonnassa tuo tilanteeseen puolueettomuutta, uusia näkökulmia ja osaamista. Jos valvojan oikeus käyttää valvontahetkellä asiantuntijaa kirjataan lakiin, MTK-EP vaatii, että myös eläimen omistajalla on lain mukaan oikeus käyttää asiantuntija-apua valvonnassa.

Toimeksi saaneena

Katariina Sironen
Järjestöagrologi
MTK-Etelä-Pohjanmaa